

Posudek diplomové práce
Název práce: Pohřeb a truchlení v judaismu
Autor: Jana Turecká

Autorka se ve své práci zaměřila na pojetí smrti a všeho, co ji obklopuje a co s ní souvisí (umírání, pohřeb, truchlení, představy o posmrtném životě atd.) v židovské tradici – a to od biblických dob až po současnou praxi.

V první kapitole sleduje postupné utváření představ o smrti v období vznikání nejstarší hebrejské literatury, a také postupné proměny představ o posmrtné existenci (vzkříšení těla, nesmrtelnost duše, reinkarnace) v dějinách judaismu pobiblického období, tak jak se tyto představy profilovaly v interakci s nežidovským kulturním prostředím v jednotlivých etapách dějin diaspory.

Ve druhé kapitole autorka podrobně sleduje rituální náležitosti a společenské zásady, obklopující v judaismu umírání, smrt a pohřeb zesnulého (předpohřební rituály, rituální očista těla, stráž u zemřelého, náležité úkony pohřebního bratrstva, symbolicko-sakramentální význam půdy ze země Izrael, pohřební rituál na hřbitově, náležité modlitby atd).

Ve třetí kapitole pak autorka podrobně analyzuje a komentuje židovské tradice týkající se truchlení po smrti blízké osoby, všímá si strukturovaného „zpracovávání zármutku“ v konkrétně časově ohraničených etapách, jak jej předepisují rabínská ustanovení (aninut, avelut, šiva, šlošim, jahrzeit). V této kapitole také autorka shrnuje svá průběžná pozorování nápadných analogií mezi tradičním strukturovaným zpracováváním zármutku v judaismu a „psychologií truchlení“, jak ji na základě práce s umírajícími klienty a jejich blízkými vypracovala Elizabeth Kübler-Rossová a její pokračovatelé.

V závěru poté autorka rekapituluje výsledky bádání a zasazuje svá pozorování a zjištění do širších antropologických souvislostí.

Autorka zvolila pro svou práci náročné téma a zhostila se jej přesvědčivě. Zpracovala množství relevantní odborné literatury, přesto zůstala v práci zaměřena na její ústřední téma (ač to jistě vzhledem k širokým souvislostem tématu nebylo jednoduché) a její rekonstrukce pojetí umírání, smrti, pohřbu a truchlení v judaismu je věcná, adekvátní a přesvědčivá, stejně jako opatrně a metodicky správně provedené srovnání s „psychologií truchlení“ E. Kübler Rossové.

Práce není prosta jazykových a stylistických neobratností a tu a tam v ní zaznívají poněkud impresionistické či intuitivní hodnocení a komentáře, neodpovídající žánru diplomové práce. Některé oddíly mají charakter informativních přehledů a nakupení dat, spíše než kriticky analyzovaných a interpretovaných dílčích tematických celků. Přes vyslovené připomínky považuji práci za zdařilou. Navrhuji hodnocení B.

7. 6. 2010

Pavel Hošek